

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง ผู้ถูกร้อง และผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง ตามลำดับ

ข้อเท็จจริง สรุปว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งการจัดตั้งพรรคเกษตรก้าวหน้า ผู้ถูกร้อง เป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ และพรรคเกษตรก้าวหน้า ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งจะต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และเมื่อใกล้ระยะเวลาที่พรรคการเมืองต้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งของผู้ร้องจะแจ้งให้พรรคการเมืองต่าง ๆ จัดทำรายงานตามแบบที่กำหนด ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ พร้อมทั้งได้ส่งหลักฐานการใช้จ่ายเงินประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปีดังกล่าว ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ตามลำดับ ผู้ร้องได้แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบ

การใช้จ่ายเงินสนับสนุนตามรายงานแล้ว โดยดำเนินการตรวจสอบบัญชีและทรัพย์สินรวมทั้งเอกสารหลักฐานการจ่ายเงิน ของสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาของผู้ถูกร้อง พบว่าผู้ถูกร้องมีโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามแผนงานและโครงการในปี ๒๕๔๔ โครงการที่เกี่ยวกับการจัดพิมพ์เอกสาร ๕ โครงการ และโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพพรรคเข้มแข็งโดยเป็นโครงการที่ขอรับการสนับสนุนค่าจ้างบุคลากรอีก ๑ โครงการ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงและส่งเอกสารเพิ่มเติม ซึ่งเมื่อตรวจสอบก็ปรากฏว่าผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง โดยในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ การใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องกรณีการจัดพิมพ์เอกสารในปี ๒๕๔๔ เนื่องจากได้มีการจ่ายเงินข้ามปีโดยจ่ายครบถ้วนในปี ๒๕๔๖ ซึ่งการดำเนินงานของผู้ถูกร้องจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๔๔ ส่วนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ก็ไม่ถูกต้องเช่นเดียวกัน การใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องกรณีจ้างบุคลากรและทำหลักฐานเท็จกรณีใบสำคัญรับเงินค่าไปรษณีย์ ฯ สาขาพรรคลำดับที่ ๔ ที่ประชุมใหญ่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงมีความเห็นในคราวประชุมครั้งที่ ๑๒๓/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ว่า กรณีการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ของผู้ถูกร้อง ไม่ถูกต้องเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เป็นเหตุให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า ผู้ถูกร้อง

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งให้ผู้ร้องทราบ และสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องเพื่อชี้แจง

ผู้ถูกร้อง โดยนางนุจรินทร์ โคตรธรรม หัวหน้าพรรค ชี้แจงไม่คัดค้านข้อกล่าวหาตามคำร้อง โดยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า ผู้ถูกร้องตามคำร้อง

พิจารณาคำร้องของผู้ร้อง และคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง ประกอบเอกสารแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้เป็นที่ยุติตามคำร้อง โดยผู้ถูกร้องมิได้โต้แย้งคัดค้านว่า พรรคเกษตรก้าวหน้า ผู้ถูกร้อง ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง สำหรับโครงการที่เกี่ยวกับการจัดพิมพ์เอกสาร ๕ โครงการในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพพรรคเข้มแข็งเกี่ยวกับ

การจ้างบุคลากร ๑ โครงการในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามลำดับ ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปีดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานจากผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ตามลำดับ

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยมีเพียงว่า ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

พิจารณาคำร้องประกอบเอกสารแล้ว ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ กรณีโครงการปี ๒๕๔๔ ที่เกี่ยวกับการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ว่าได้ชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งได้จัดส่งสำเนาหลักฐานการจ่ายเงิน เป็นใบกำกับภาษี/ใบส่งของของโรงพิมพ์พรศิริการพิมพ์มาด้วย แต่เมื่อคณะทำงานของผู้ร้องได้ตรวจสอบเอกสารดังกล่าวและสอบปากคำเจ้าของโรงพิมพ์ก็ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องจ้างพิมพ์เอกสารตามรายการในปี ๒๕๔๔ โดยจ่ายเงินเป็นงวด ๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ และมาจ่ายครบถ้วนในปี ๒๕๔๖ เป็นการจ่ายเงินข้ามปีแล้วออกใบเสร็จย้อนหลังเป็นวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งการดำเนินงานของพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๔๔ ส่วนรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะทำงานของผู้ร้องได้ตรวจสอบจากสำเนาหลักฐานการจ่ายเงินค่าจ้างบุคลากรของผู้ถูกร้องระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๔๕ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๔๕ ก็พบว่า ผู้ถูกร้องได้จ้างนายเอกราช ป้องคำสิงห์ และนางเพียรทรัพย์ ทุมรินทร์ เป็นรองผู้อำนวยการพรรค เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตามหลักฐานการรับเงินเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง สิงหาคม ๒๕๔๕ และตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง ธันวาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับ แต่จากการสอบปากคำนายเอกราช และนางเพียรทรัพย์ กลับปรากฏว่า นายเอกราช "ไม่ได้รับเงินเดือนและไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินเดือน ส่วนนางเพียรทรัพย์ ได้รับเพียงเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท โดยได้ลงนามในใบสำคัญรับเงินเพียงใบเดียวและในใบสำคัญรับเงินไม่มีการระบุจำนวนค่าจ้าง

ดังนั้น จึงถือว่าผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุน ต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” การที่ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าว ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เป็นเหตุให้ยุบพรรคและผู้ร้องขอให้มีการสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องเสียได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ที่บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ .....(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏก่อนนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ความปรากฏก่อนนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า ผู้ถูกร้อง

นายศักดิ์ เตชาชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ